

Znova sme začali ďalší akademický rok. Pre tých, ktorí sú už vo vyšších ročníkoch, je to známa vec. Pre tých, ktorí sú prváci – a tých najviac vítam a obdivujem ich ochotu, že prišli dnes na toto eucharistické stretnutie – je to nová skúsenosť. Určite, je pre nás dôležité vzdelanie, inteligencia, dosiahnuté akademické výsledky. Ale ako veriaci ľudia niekde v hĺbke srdca cítime, že túžime po niečom viac ako je toto. Nielen učiť sa vedomostiam, ovládať cudzie jazyky a dosiahnuť tituly. A hoci vysokoškolské štúdium sprevádzajú rôzne športové aktivity, kultúrne podujatia, hudobné a zábavné udalosti, angažovanosť v dobrovoľníckych ponukách, predsa vieme, že potrebujeme ešte niečo iné.

My sme tu dnes prišli, aby sme vzývali Ducha Božieho. Ducha, ktorý zasahuje našu študentskú existenciu i učiteľskú profesionalitu. Ducha, ktorý sa dotýka našich fundamentálnych (teda bytostne základných) otázok. A koľko ich majú dnešní mladí ľudia, keď sa pýtajú na zmysel života! Preto sme na začiatku tohto slávenia vzývali Ducha Božieho, aby nás viedol a sprevádzal. Lebo by sme chceli, aby aj tento akademický rok nebol iba ďalšou čiarkou v zozname splnených úloh, ale aby bol rokom vnútorného pokoja, že sme znova urobili krok na ceste radostnej zvesti, ktorú nám priniesol Ježiš, a ku ktorej sme pozvaní. A táto zvesť sa šíri aj v akademickom prostredí.

Odpoveď na toto pozvanie nám ponúka dnešný sviatok archanjelov – Michala, Gabriela a Rafaela. Nevybrali sme si túto koincidenciu, tak nám to vyšlo. Ale o to viac to môže byť pre nás posolstvom. Archanjeli Michal, Gabriel a Rafael nám hovoria o tom, aký je náš Boh a na druhej strane, akí máme byť my sami. Anjeli sú Božími poslami, zvestovateľmi, nositeľmi informácie (alebo mladým zrozumiteľnejšie, anjel je „messenger“).

Archanjel Michal prináša informáciu o premožení zla (Zjv 12,7). Gabriel je nositeľom dobrej zvesti, keď zvestuje Márii, že sa stane Matkou Vykupiteľa (Lk 1,26). Rafael je zasa posolstvom pomoci v ťažkostiach, keď dáva nový rozmer situácii choroby v prípade Tobáša (Tob 5,4). V týchto archanjeloch sa Boh ukazuje ako mocný, ale aj komunikatívny a pomáhajúci, ale hlavne zaujímavý sa o človeka.

Boh je mocný, mocnejší ako všetko zlo na tomto svete. Ukazuje nám to v archanjelovi Michalovi, ktorý premáha zlo tohto sveta (Zjv 12,7). Uvedomujeme si, že popri mnohých dobrých a užitočných veciach, ktoré nám vysokoškolské štúdium ponúka, je tu aj veľa pokušení a príležitostí k zlému. Roky som pracoval ako vysokoškolský kňaz a chodil som po internátoch, a preto dobre viem, že táto generácia študentov je konfrontovaná s mnohými príležitosťami k zlému. Nikdy predtým nebolo toľko ľahkých a blízkych príležitostí upadnúť do hriechu, ako teraz. Ale nebojte sa! Boh cez archanjela Michala nám dáva vedieť, že je pri nás a bojuje za nás.

Je príznačné, že internátne spoločenstvo na najväčšom študentskom domove v Košiciach na Jedlíkovej ulici si vybralo za patróna práve sv. Michala, archanjela. Genéza tohto výberu svedčí o tom, že motívom bolo práve rozhodnutie čeliť rôznym formám zla, ktoré sa na internátoch vyskytujú. Podobne aj druhé najväčšie internátne spoločenstvo na Medickej ulici si za patrónov vybralo anjelov strážcov. (Samozrejme, aj ostatné internáty majú mocných patrónov.) Áno, Boh je mocnejší ako všetko zlo na tomto svete. Uverme tomu a žime podľa toho.

Boh je takisto komunikátorom dobrých zvestí, ako to ukazuje v archanjelovi Gabrielovi. On priniesol správu o narodení Jána Krstiteľa, predchodcu Ježiša Krista (Lk 1,19). A on priniesol správu Márii o záchrane celého stvorenia (Lk 1,26). A takto chce cez mnohých svojich poslov prinášať dobré správy aj teraz. Naša pozornosť by mala byť scitlivená práve na tieto dobré správy.

Sme súčasťou sveta informačných technológií. Schopnosť disponovať informáciou je prejavom moci na tomto svete. Často sú to však informácie negatívne, manipulatívne a pragmatické. A treba povedať aj umelé. Pristavme sa nachvíľu pri umelej inteligencii. Nemusí byť zlá, môže byť aj nápomocná či inšpiratívna. Ale môže byť aj riziková, lebo nahrádza ľudskosť a autenticnosť. Nesmie byť náhradou za človeka. A nesmie byť prostriedkom špekulácií a akademických podvodov.

Pápež Lev XIV. viackrát od svojho nástupu upozorňoval na riziká tohto javu. Veď predstavte si, že by chlapec chcel vyznať lásku dievčaťu a použil by na to umelú inteligenciu... Dá sa to, ale je to autentické a úprimné? Boh v archanjelovi Gabrielovi nie je nositeľom neosobnej informácie, ale je nositeľom blízkosti cez dobré správy. A to dnes najviac potrebujeme – ľudskú i Božiu blízkosť.

A Boh je takisto našim pomocníkom, ako to ukázal v archanjelovi Rafaelovi, ktorý zázračným spôsobom pomohol rodine Tobiaša (Tob 5,4). Tam prišiel s posolstvom pomoci v ťažkostiach a takto chce prichádzať aj teraz k nám. Pred Bohom totiž neexistujú neriešiteľné situácie. Aj študentský život prináša chvíle, keď sa mladý človek môže cítiť dopletený, zamotaný a bez východiska. Nepoznaný svet i nerozvážne rozhodnutia môžu skomplikovať študentský život. Ale i tu je Boh so svojím posolstvom pomoci.

A toto posolstvo má v študentskom živote veľmi konkrétnu formu. Volá sa Univerzitné pastoračné centrum. Je to miesto, kde nájdete ako v púšti prameň živej vody, duchovné občerstvenie, povzbudenie a hlavne nádej, ktorú tak veľmi mladý človek potrebuje. Naši univerzitní kňazi chcú byť a sú tými sprostredkovateľmi nádeje pre vysokoškolákov.

V týchto troch archanjeloch – Michalovi, Gabrielovi a Rafaelovi – sa Boh ukazuje ako ten, kto sa zaujíma o človeka, vyhľadáva ho, ochraňuje od zla, potešuje dobrou zvestou a pomáha mu. Ale zároveň chce, aby sme i my boli takí a zaujímali sa o neho. Nemecký teológ Jan Löffeld nedávno napísal knihu s príznačným názvom: *Keď Boh nikomu nechýba*. Sú to úvahy o náboženskej ľahostajnosti. Táto kniha sa stala bestsellerom. V nej uvažuje o tom, že dnes už nie je ani tak problémom ateizmus, teda popieranie existencie Boha. Skôr je problémom „apateizmus“, teda apatia a nezáujem o Božie veci, hoci aj veríme, že Boh existuje. Autor zdôvodňuje, že Boh nám prestáva chýbať, pretože sa máme komfortne dobre, nič nám nechýba.

Boh vo svojich archanjeloch prejavuje záujem o človeka. Ale i človek má prejavovať záujem o Boha. Ak ti je ťažko, máš sa zle, lebo život nie je férový voči tebe a vtedy sa odvážne pýtaš, kde je vlastne Boh, tak si na dobrej ceste. Ale ak sa náš dobre, nič ťa neťaží, všetko zvládaš „ľavou zadnou“ a vtedy sa prestaneš pýtať na Boha, tak nie si na dobrej ceste. Všetci sme v tomto nebezpečenstve. A potom nám Boh posiela poslov – anjelov, aby sme sa prebudili, aby zaujal našu pozornosť a aby nám začal chýbať.

A tu sme pri tom najdôležitejšom rozmere dnešného sviatku archanjelov Michala, Gabriela a Rafaela. Tým rozmerom je to, že všetci sa máme stávať anjelmi. Už vo Svätom Písme sú niektoré osoby nazvané anjelmi. Napríklad Boh nazýva Mojžiša anjelom, keď hovorí vyvolenému národu: „Hľa, ja pošlem pred tebou môjho anjela...“ (Ex 23,20) V Markovom evanjeliu čítame o Jánovi Krstiteľovi: „Hľa, posielam svojho posla pred tebou a on ti pripraví cestu...“ (Mk 1,2) A podobne sa apoštol Pavol nazýva anjelom, keď píše Galaťanom: „Prijali ste ma ako Božieho anjela.“ (Gal 4,14) Tak ako Mojžiš, Ján Krstiteľ alebo apoštol Pavol, aj každý z nás sa má stávať anjelom – Božím poslom – tým, že zabojujeme proti zlu, že sa budeme sami stávať poslami dobrej zvesti a že budem pomáhať druhým.

Sme tu zhromaždená akademická obec – študenti, predstavitelia univerzít, vyučujúci, kňazi i laici. Z akademických titulov mi teraz vhodne zapadá jeden, ktorí mnohí z nás nosia alebo snažia sa dosiahnuť. Je to titul „Magister“, v skratke Mgr. (hlavne v humanitných vedách). Táto skratka „Mgr.“ môže predstavovať aj začiatkové písmená dnešných oslávencov – archanjelov: Michal, Gabriel, Rafael. Akoby nám to chcelo povedať, že spomedzi mnohých akademických túžob, ktoré v sebe nosíme, môžeme ašpirovať aj na titul anjela.

Veru, anjelom sa môže stávať každý. Anjelom môže byť vysokoškolský učiteľ i predstaviteľ akademického života, keď prináša do tohto sveta charakternosť, pokojné vzťahy, nadprirodzené hodnoty a keď študentov vníma cez optiku ľudskosti a záujmu. Anjelom môžu a majú byť naši kňazi, keď s láskou a pozornosťou Dobrého pastiera sú ochotní obetovať svoj čas pre duchovné dobro

študentov. Anjelom môžu byť aj študenti, keď sa v akademickom prostredí chránia zlého, prinášajú posolstvo dobrej zvesti a navzájom si v ťažkostiach pomáhajú.

Sv. Vincent Ferrerský vraví: „Budme už teraz ako anjeli. Pretože keď sa raz máme stať súčasťou anjelských chórov, mali by sme sa, kým sme ešte tu, naučiť anjelskému správaniu.“ Nuž učme sa. Máme akademický rok pred sebou. Učme druhých a učme sa – vedomostiam, zručnostiam, schopnostiam, cudzím jazykom. No vieme, že potrebujeme ešte niečo iné. K tomu sme si vyprosovali dary Ducha Božieho. Učme sa anjelskému správaniu. Aby sme popri rôznych tituloch mohli nosiť aj ten, ktorý si tak odvážne, ale zároveň pravdivo prisvojil aj apoštol Pavol – titul Božieho anjela.

Mons. Marek Forgáč, biskup